

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светлана Иванова Станкова, ФЖМК – СУ „Св. Кл. Охридски“
(академична длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление

3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Имидж в стратегическите комуникации) с дисертационен труд на тема: „Стратегически аспекти на медийните образи на българските главни прокурори (2006-2020)“, представен от Борислав

Радославов Георгиев, редовен докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на Факултета по журналистика и масова комуникация, с научен ръководител: проф. д-р Милко Петров

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

– *Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем*

Разработваният в дисертационния труд проблем, свързан с медийните образи на българските главни прокурори в посочения период и ролята на стратегическите комуникации за перцепциите на аудиторията е актуален и значим. Съдебната система и върховенството на правото е основен принцип в условията на демокрация. В такъв смисъл опитите за влияние на общественото мнение чрез използването на т.нар. „медии бухалки“ подкопават устоите на правовата държава. С конкретни примери от обществено-политическия живот, Борислав Георгиев извежда тенденции при формирането и развитието на медийната манипулация и опитите за влияние посредством определени имиджови внушения.

– *Задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници*

Борислав Георгиев представя в изследването си 95 библиографски източника на български език, 17 на английски, руски и френски език, 10 статии в научни списания и 84 интернет източника, което е показател за явен стремеж към задълбоченост и изчерпателност на проучването, свързано с темата на дисертацията. Трябва да се отбележи, че те включват както съвременни научни трактовки на медийното въздействие и манипулативните аспекти на имиджа, така и базови трудове по социална психология, народопсихология, медийно право и управление на репутацията. Прегледът на концепции е направен с явния стремеж да се въведат актуални възгледи и, съответно, съвременни развития и употреби на всички използвани понятия.

– *Доказване с нови средства на съществени страни на вече съществуващи теории, хипотези и др.*

Докторантът разглежда имиджа както като обществено възприятие от страна на аудиторията, така и като възможност за влияние/манипулация върху нейните нагласи за спечелване на предимство. Медийните образи на тримата главни прокурори – Борис Велчев, Сотир Цацаров и Иван Гешев се анализират от няколко аспекта – като част от комуникационния процес, като част от културно-историческия контекст на България и като инструмент за медийна манипулация. Борислав Георгиев е намерил интересен ракурс при изследване на взаимовръзките медии – съдебна власт – политика.

– *Предлагане на нови трактовки, дефиниции и пр. на актуален и анализиран вече*

обект на научни изследвания

В научното си изследване Борислав Георгиев разглежда съвременни медийни практики (2006-2020) и прави обзор на съществуващите манипулативни и пропагандни внушения, формиращи медийните образи на прокуратурата и главните прокурори със съответните специфики и характеристики. Същевременно той доказва, че независимо от различните комуникационни ситуации, в които се формират медийните образи на тримата прокурори, се наблюдават двуполюсни медийни проекции на съществуващи политическо-икономически кръгове, на база на които се прави опит за медийна манипулация на общественото мнение и изграждане на конкретен медиен образ на фигурата на главния прокурор.

Той предлага нова трактовка на инструментариума на медийната и ПР манипулация, чрез който се осъществяват стратегически опити за повлияване на перцепцията на аудиторията в посока недосегаемост в наказателно правен аспект на личността на главния прокурор и превръщането му в личност-институция;

– *Операционалност на избраните методи за изследване.*

Дисертационният труд използва мултидисциплинарен подход, прилагайки методи от различни научни области – медиазнание, теория на комуникацията, убеждаваща комуникация; народопсихология; социална психология; историография; социология; ПР; връзки с обществеността. Емпиричните методи са наблюдение, сравнение, измерване, експеримент; анкета, интервю, анализ и обработка на емпирични данни. Избраната научна методология е интегрална и релевантна на комплексността на избраната тема.

Създаване на нови класификации, методи, технологии, и т. н.

Научното изследване, направено от Борислав Георгиев, очертава опитите за политическо дирижиране на съдебната система, което предопределя характерни медийни проекции. Специалният фокус на изследването е върху функцията на т.нар. изкуствен или „плаващ“ (с. 230) имидж на тримата главни прокурори, от чиито медийни практики са извлечени емпиричните обекти и са разгледани в концептуално продуктивна симетризация.

– *Коректност при събирането, обработката и анализа на емпирични данни*

Научното изследване се основава на респектиращи с обема и комплексността си емпирични данни, обработени при това с изключителна прецизност и осъзната научна отговорност. То би могло да бъде оценено и от социологическа, и от медийна гледна точка като професионално и коректно.

– *Достоверност на материала, върху който се градят приносите*

Приносите на настоящата докторска дисертация се градят върху внушителен по обем емпиричен материал. Борислав Георгиев провежда самостоятелно две емпирични проучвания – количествено проучване на представителна извадка от общественото мнение на медийните образи на главните прокурори (2006-2020) чрез анкетен лист, попълнен от 603 респонденти, и качествено проучване на експертните становища относно медийните образи на Борис Велчев, Сотир Цацаров и Иван Гешев посредством дълбочинни интервюта с 15 специалисти, разделени в три групи (магистрати и адвокати; медийно-политически и съдебно криминални експерти; журналисти). Проучванията са проведени коректно и са емпирично верифицируеми.

– *Получаване и доказване на нови факти*

Разглеждайки стратегическите аспекти на медийните образи на българските главни прокурори в периода 2006-2020 г., Борислав Георгиев доказва, че формирането им чрез двуполюсен медиен модел представлява в своята същност концептуална проекция на

политическо-икономически структури и противоборства.

Получаване на факти, потвърждаващи известни вече теории, трактовки и т.н.

Комуникацията между политици и граждани/избиратели е най-важната във демократичната държава. Анализирайки медийните образи на висшите магистрати, Борислав Георгиев стига до съществени изводи за ефекти на манипулация и пропаганда в контекста на публичната комуникация. В хода на изследването си, докторантът стига до трактовката, че системното политизиране на медийните образи на българските главни прокурори би могло да се дефинира като дезинформация, манипулация, корупция, медийно противопоставяне и разделение (с. 225).

Библиографска осведоменост

Представените 123 библиографски източника на български език, руски и английски език показват, че Борислав Георгиев има компетентността да интерпретира и представя аналитично широка палитра от научна библиография. Цитираните източници са представителни за изследваното от него научно поле, отразявайки интердисциплинарния характер на анализа и съвременните му търсения.

– *Съобразяване с композиционните изисквания към дисертационния текст*

Дисертационният текст е композиран в три глави, включва увод, представящ дизайн на изследването, заключение, научни и научно-приложни приноси, списък на публикациите, свързани с темата на настоящето изследване, библиография и две приложения. Включени са 3 таблици и 16 фигури, очертаващи изследователската цел на докторската теза. Структурата е балансирана. Първа глава е постановъчна, представяйки основни възгледи за същността и характеристиките на имиджа, манипулацията, медийната регулация и автоцензурата. При избория от автора тип изложение в тази теоретична глава осезаем е журналистическият подход, наслояващ конкретни случаи и комуникационни ситуации, поради което изводите в известен смисъл се размиват, а акцентите се „разбягват“, като рецензентът е в ситуацията да се пробва сам в осъществяването на обобщения. Втора глава разглежда ключови казуси за прокуратурата и главните прокурори в периода 2006-2020 г. Обзорът им е методологично предпоставен, като се има предвид проследяването на медийните образи на Велчев, Цацаров и Гешев в посочения период. Трета глава представя същинското количествено и качествено изследване на медийните образи на тримата главни прокурори и психосоциалните перцепции на аудиторията. В нея се прави анализ на получените резултати, посочват се изводи и обобщения, резюмирани в заключението на дисертационния текст. Структурата отговаря напълно на композиционните изисквания към такъв текст.

– *Оценка на езиково-стиловите качества на изложението и на степента на отклонение от книжовните граматични, правописни и пунктуационни норми*

Текстът на дисертацията се отличава с добър език и стил и не се отклонява от книжовните граматични, правописни и пунктуационни норми.

– *Оценка на съответствието на текста на автореферата с текста на дисертационния труд*

Представеният автореферат, приложен към документацията, е с обем 47 стр. и съдържа необходимите научни реквизити, а именно: обект и предмет на научното изследване, научни цели и научни задачи, получени научни резултати. Авторефератът отговаря на техническите и нормативни изисквания и коректно представя същността на дисертационния труд, както от гледна точка на съдържанието, така и по отношение на изведените приноси.

II. Приноси на дисертационното изследване

- *Характер на приносите: новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.); обогатяване и критически анализ на съществуващи знания; приложение на научни постижения в практиката, реализиран ефект;*

Дисертационният труд допринася за по-добро разбиране на взаимовръзките в триадата медийна, съдебна и политическа власт.

Оценка на приносите в дисертационния труд и на публикациите по него;

Основният принос на дисертационния труд според мен е в създаването на нова концептуална типологична рамка, включваща двуполюсните медийни проекции по отношение на прокуратурата и главните прокурори в изследвания период. Също така отчитам като приносен момент оразличеното от автора успоредяване между медийни практики преди и след 1989 г., в годините на прехода, свързани с политическите зависимости и автоцензурата. Авторските изследвания на обществените възприятия и експертните мнения относно медийните образи на Борис Велчев, Сотир Цацаров и Иван Гешев представят надежден инструмент за изграждане на стратегии в публичните комуникации на политически субекти.

- *Оценка на възможностите за използване на получените резултати.*

Самостоятелно проведените две изследвания – онлайн анкета с 603 респонденти и дълбочинните интервюта с 15 експерти, предлагат ценен фактически материал и социологически данни. Тези резултати могат да бъдат използвани в бъдещи изследвания както в сферата на политиката, журналистиката и ПР-а, така и на експертно ниво в юридическите среди.

III. Бележки и препоръки

- *Мотивирано предложение за насоките на по-нататъшна работа на докторанта с цел подобряване на представения труд.*

Издаването на направеното изследване след известна преработка би било от полза за широк кръг читатели, защото трудът е интересен, приносен и ценен. Бих отбелязала, че разработката е въввлечена в известен максимализъм, що се отнася до спецификите на егоистичния човешки ген, замъгления разсъдък, кода на живота, българската народопсихология и генната предопределеност към манипулация на българите (с.85, с.229), които би трябвало да са обект на друг тип изследване. Също така според мен не е релевантно авторова хипотеза да се доказва въз основа на изследвания на други български и чуждестранни учени, а не от самия автор, въз основа на собственото му изследване.

Други обосновани въпроси, които рецензентът смята за целесъобразно да разгледа.

Бих попитала докторантът критерият, по който е направено разделението на медиите на критични и медии тип „пощенска кутия“ (с.10, с.227), валиден ли би бил и за изследването и на други теми от обществено-политическия живот?

IV. Публикации и участия в научни форуми

Изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и са изпълнени, а минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3 са покрити: представени са осем

публикации в нереферирани издания с научно рецензиране и в редактирани колективни томове.

V. Заключение

Изведените приноси моменти на докторската теза, коректно обосноваването и проведени изследвания, резултатният анализ и добър научен стил на дисертационния труд на тема „Стратегически аспекти на медийните образи на българските главни прокурори (2006-2020)“ на редовния докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“, ФЖМК на СУ „Св. Климент Охридски“, професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, Борислав Георгиев Радославов, ми дават категоричното основание да изразя пред уважаемите членове на научното жури положителното си мнение да му се присъди образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 15.02.2024 г.

Рецензент: доц. д-р Светлана Станкова